

KIHNIÖN-PARKANON KALATALOUSALUEEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA 2022-2031

Marko Paloniemi
12/2021

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Perustiedot vesialueista sekä kalakantojen ja kalastuksen nykytilasta.....	3
3. Kalakantojen ja kalastuksen tavoitetila	10
3.1. Vesistökohtaisia tavoitteita	10
4. Vesialueiden käytön alueellinen suunnittelu ja yhteistoiminnan kehittäminen kalatalousalueella	11
4.1. Kalataloudellisesti merkittävät alueet.....	11
4.2. Kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet ja niillä käytettävät pyydykset	12
4.3. Kalastusmatkailuun hyvin soveltuvat alueet	13
4.4. Vapaa-ajankalastuksen yhtenäislupajärjestelmän kehittäminen.....	14
4.5. Yhteistoiminnan kehittäminen kalatalousalueella	15
5. Toimenpiteet kalakantojen hoitamiseksi ja kalastuksen kehittämiseksi	16
5.1. Ehdotukset kalastuksen säätelytoimenpiteiksi	16
5.2. Suunnitelma kunnostustoimenpiteistä	18
5.3. Istutussuunnitelma	18
5.4. Kalastuksen kehittämistoimenpiteet.....	20
5.5. Kalastusta ja kalakantoja koskevan seurannan järjestäminen ja selvitystarpeet	21
6. Kalastuksenvälvönän järjestäminen	22
7. Vaelluskalojen ja biologisen monimuotoisuuden huomioon ottaminen toimenpiteissä	23
8. Raputalous	23
9. Kalastuksenhoitomaksuina kerättävien varojen omistajakorvauksiin käytettävän osuuden jakaminen ...	24
10. Alueellinen edunvalvonta	25
11. Suunnitelma viestinnästä	26
12. Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpano, vaikuttavuuden arviointi ja päivitys.....	27
13. Tiivistelmä.....	28
14. Liitteet.....	30

1. Johdanto

Kalatalousalue on kalastuslain 23 § mukainen vesialueen omistajien ja alueen muiden toimijoiden yhteistyöelin, jonka tarkoituksena on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävästä käytöstä ja hoidon järjestämiseksi.

Uusi kalastuslaki astui voimaan vuoden 2016 alusta. Lakiuudistuksen yhteydessä vanhat kalastusalueet lakkautettiin ja niiden tilalle muodostettiin kalatalousalueet. Tässä yhteydessä aiemmin erillisinä organisaatioina toimineista Kihniön ja Parkanon kalastusalueista muodostettiin Kihniön-Parkanon kalatalousalue, jonka toimialue muodostuu pääosin entisten kalastusalueiden hallinnoimista alueista sijoittuen pääosin Kihniön kunnan ja Parkanon kaupungin alueelle sekä osittain myös Ylöjärven kaupungin (Kurun) alueelle.

Kalatalousalueilla on kalastuslain 35 §:n mukainen velvoite laatia ja ottaa käyttöön alueellaan käyttö- ja hoitosuunnitelma. Suunnitelma on toimintaa ohjaava asiakirja, jonka avulla turvataan alueen kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto ja käyttö sekä biologinen monimuotoisuus ja edistetään vapaa-ajan sekä kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä. Tämä suunnitelma on määräaikainen käsittäen vuodet 2022-2031. Sitä voidaan myös päivittää tarvittaessa kesken suunnittelukauden. Esityksen käyttö- ja hoitosuunnitelman muutoksesta voi tehdä joko kalatalousalue itse tai ELY-keskus. Pitkästä voimassaoloajasta johtuen suunnitelman toteutuksen tarkempi aikataulutus ja toteutustapa määritetään kalatalousalueen vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Taloudelliset resurssit kuitenkin määrittelevät pitkälti sen, mitä on mahdollista toteuttaa kunakin vuonna.

Kalatalousalueen vesistöjen ja kalakantojen (kuha, ahven, hauki) tila näyttää keskimäärin hyvältä ja toiminta-alueella ei ole voimakkaita kalastukseen tai kalavesiin liittyviä ristiriitoja eri intressiryhmien välillä. Tulevaisuutta ajatellen suurin huoli liittyykin kalastuksen parissa toimivien organisaatioiden toiminnan jatkumiseen harvalukuisten toimijoiden keski-ikä ollessa jo suhteellisen korkea.

2. Perustiedot vesialueista sekä kalakantojen ja kalastuksen nykytilasta

Kihniön-Parkanon kalatalousalueen pinta-ala on 129 045 ha, josta vesialuetta on 10 030 ha. Vesialueiden kokonaispinta-ala muodostuu toimialueella olevista 371 vesialuetta sisältävästä kiinteistöstä, joista 168 on yhteisten vesialueiden osakaskuntia. Kalatalousalueen rajat noudattelevat pääosin valuma-alue-ajaja paitsi pohjois- ja koillisosassa raja määrittöy Kihniön kuntarajan mukaisesti. Pääosa kalatalousalueen vesistöistä kuuluu Kokemäenjoen vesistöön. Ainoastaan alueen pohjoisosan järvet kuuluvat Kyrönjoen vesistöön.

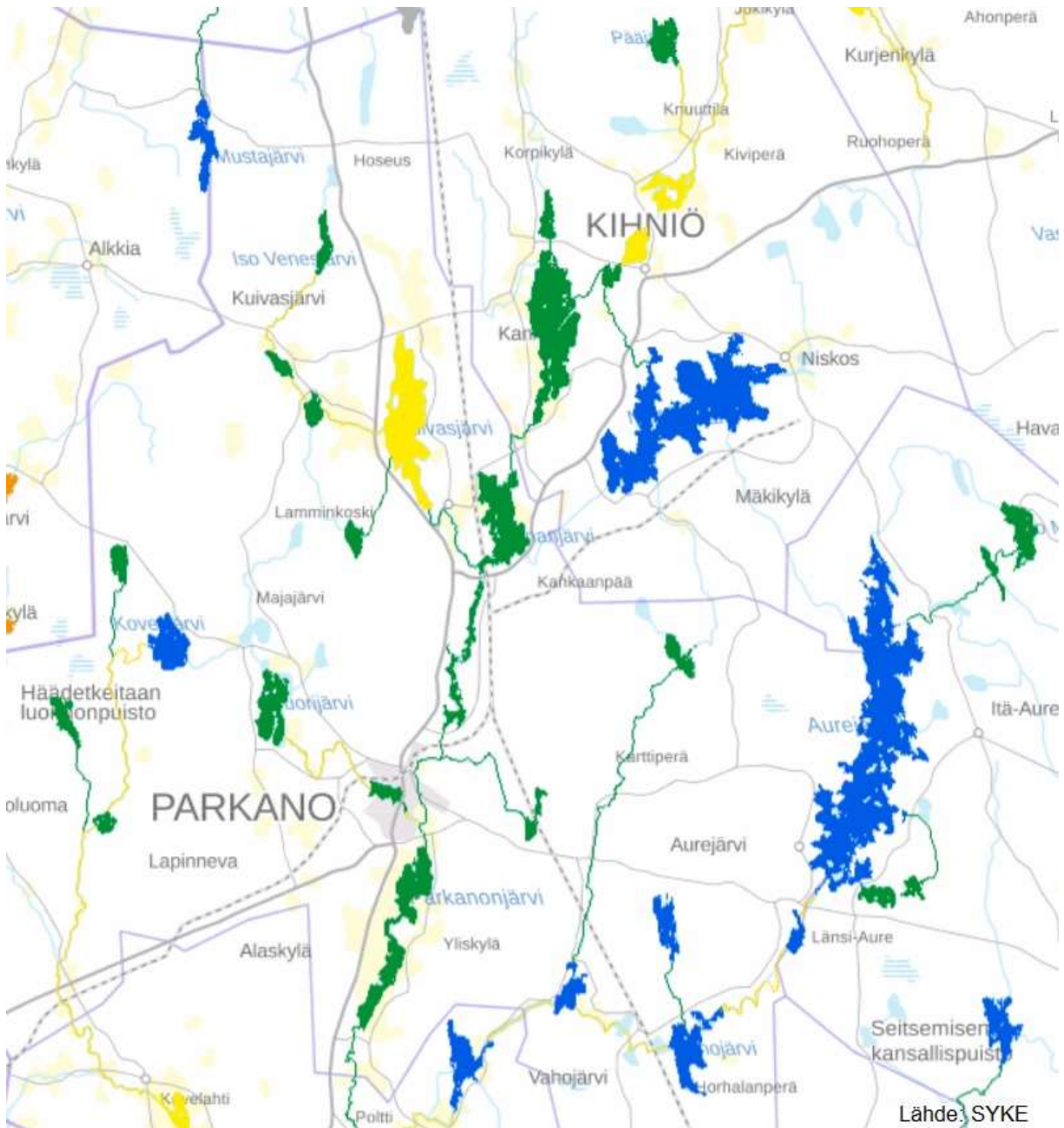
Kuva 1. Kihniön-Parkanon kalatalousalue ja sitä ympäröivät kalatalousalueet.

Toimialueen järvi- ja aluetat ovat suhteellisen pieniä (taulukko 1) ja toisistaan erillään olevia vesistöjä. Suuria reittivesistöjä ei ole. Vesistöt ovat keskimäärin melko humuspitoisia ja lievästi happamia, johtuen valuma-alueiden turveperäisestä maaperästä. Monin paikoin valuma-alueen maankäyttö (maa- ja metsätalous, turvetuotanto) on myötävaikuttanut vesistöissä havaittaviin ongelmiin, joista yleisimmin todettavia ovat rehevöitymisestä johtuvat vesikasvillisuuden lisääntyminen ja leväkukinnot. Kiintoaineen lisääntyminen on kuitenkin ollut kalataloudellisessa mielessä haitoista ongelmallisim vaikuttaen monen vesistön kalakantojen tilaan ja kalastuksen harjoittamiseen negatiivisesti. Turvetuotannon ja maatalouden vähentyessä sekä vesiensuojelutoimenpiteiden parannuttua pahin kuormitusvaihe lienee jo näiltä osin ohitettu. Siitä huolimatta paikoittain kuormitus voi olla edelleen merkittävää ja esim. uusien ojitustoimenpiteiden vaikutusten alueella paikallistasolla kasvavaakin. Myös pitkäaikaisen kuormittavan toiminnan vaikutukset näkyvät vesistöissä vielä pitkään.

Taulukko 1. Kihniön-Parkanon kalatalousalueen yli 100 ha:n vesistöt

Järvi	Sijaintikunta	Päävesistö	Pinta-ala (ha)
Aurejärvi	Parkano/ Ylöjärvi	Kokemäenjoki	2117
Nerkoonjärvi	Kihniö	Kokemäenjoki	1516
Kankarinjärvi	Kihniö	Kokemäenjoki	748
Kuivasjärvi	Parkano	Kokemäenjoki	637
Parkanonjärvi	Parkano	Kokemäenjoki	470
Linnanjärvi	Parkano	Kokemäenjoki	434
Vahojärvi	Parkano	Kokemäenjoki	265
Vuorijärvi	Parkano	Kokemäenjoki	240
Kovesjärvi	Parkano	Kokemäenjoki	225
Riuttasjärvi	Parkano	Kokemäenjoki	179
Mustajärvi	Parkano/ Karvia	Kyrönjoki	166
Korhosjärvi	Kihniö	Kyrönjoki	161
Pääjärvi	Kihniö	Kyrönjoki	153
Liesijärvi	Parkano	Kokemäenjoki	138
Sulkuejärvi	Kihniö	Kokemäenjoki	105

Kihniön-Parkanon kalatalousalueen vesistöt ovat pääosin ekologiselta tilaluokituksestaan hyvässä tai osittain jopa erinomaisessa tilassa (kuva 2). Luokitelluista järviä lukuun ottamatta vain Korhosjärvi, Sulkuejärvi ja Kuivasjärvi ovat hyvää huonommassa tilaluokassa. Virtavesien osalta kuitenkin useimmat vesistöt ovat tyydyttävässä tilassa. Luokitteluun vaikuttavat veden kemiallisen laadun lisäksi myös mm. kalaston tila ja kalojen ja muiden vesieläinten liikkumista rajoittavat mahdolliset vaellusesteet.

Kuva 2. Kalatalousalueen vesistöjen ekologinen tilaluokittelu (sininen = erinomainen tila, vihreä = hyvä tila, keltainen = tyydyttävä tila). Kaikki vesistöt eivät ole vielä toistaiseksi mukana luokittelussa.

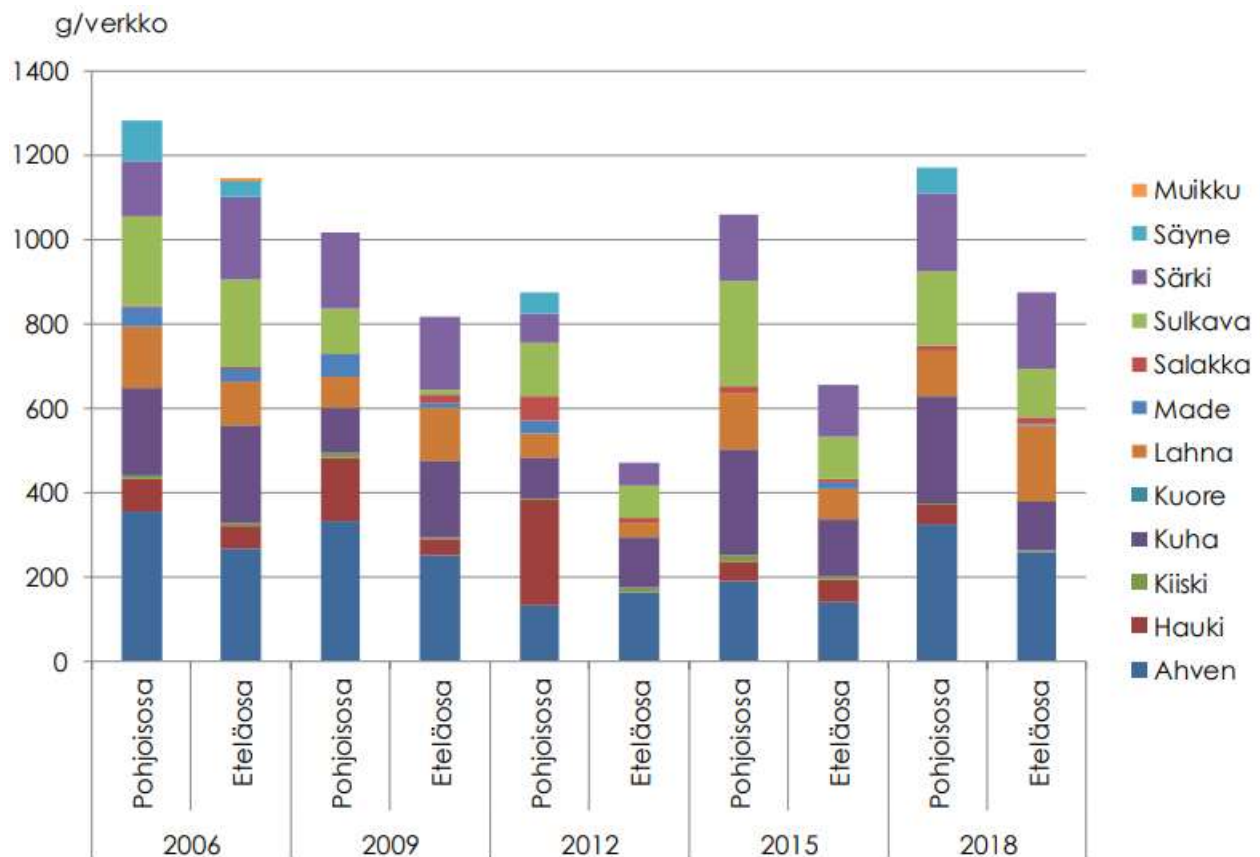
Kalastuksen osalta voidaan yleisesti todeta, että erityisesti vapaa-ajan pyydyskalastus on vähentynyt selvästi kaikilla vesialueilla. Kalastusmuodoista eniten on vähentynyt verkkokalastus. Vapakalastus erityisesti jigikalastuksen muodossa on taas vastaavasti selvästi kasvanut monissa vesistöissä. Pyynnin kohteena on yleensä ensisijaisesti kuha.

Tutkimuksiin perustuvaa kalastotietoa kalatalousalueen järvistä on melko vähän. Olemassa oleva tieto on pääosin velvoitetarkkailuiden tuottamaa verkkokoekalastustietoa järvistä sekä sähkökoekalastustietoa virtavesistä. Kirjanpitokalastusta ei harjoiteta nykyisellään missään toimialueen järvessä. Siten ajantasaista ja kirjattua tietoa kalakantojen tilan kehityksestä ei juurikaan ole.

Velvoitetarkkailuiden koekalastuksiin ja kalastustiedusteluihin perustuvaa tutkimustietoa kalastuksesta ja kalakannoista on muutamista kalatalousalueen suurimmista järvistä, joiden tuloksia on esitetty alla.

Taulukko 2. Kokonaissaalis pyydyksittäin Parkanonjärven pohjois- ja eteläosassa vuonna 2018 kalastustiedustelun mukaan (Westermarck 2019).

Parkanonjä pohjoisosa			eteläosa		yhteensä	
Pyydys	kg	%	kg	%	kg	%
Verkot 40 n	776	57	543	94	1319	68
Katiskat	156	11			156	8
Pitkäsiimat	143	11			143	7
Syöttikouku	0	0			0	0
Heittovapa	0	0			0	0
Vetouistelu	154	11	36	6	190	10
Onki ja pilki	131	10	0	0	131	7
Yhteensä	1359	100	579	100	1938	100

Kuva 3. Parkanonjärven verkkokoekalastusten yksikkösaalis (g/verko) tarkkailuvuosina 2006-2018. Järvi on koekalastettu vuosittain kahdessa eri osassa (pohjoisosa ja eteläosa) (Westermarck 2019).

Taulukko 3. Kalastustiedusteluun vastanneiden Kankarinjärvessä kalastaneiden kotitalouksien kalansaalis (kg) pyyntivälineittäin ja lajeittain vuonna 2018 (Alaja 2019). Kankarinjärven osalta tiedusteluun vastanneita talouksia oli 17 kpl.

	Ahven	Hauki	Kuha	Made	Särki	Lahna	Muu	Yht.	%
Muikkuverkko	-	-	-	-	25	-	0,02	25	4,5
46-59mm	3	23	30	-	4	5	-	65	11,6
≥60mm	-	-	3	-	-	3	-	6	1,1
Katiska	226	19	3	3	22	3	-	276	49,2
Syöttikoukku	1	25	15	-	-	-	-	41	7,3
Heittouistin	9	11	-	-	-	-	-	20	3,5
Vetouistin	4	39	20	-	-	-	-	63	11,2
Onki	31	1	-	-	10	-	-	42	7,5
Pilkki	18	4	2	-	-	-	-	24	4,2
Yht.	291	122	73	3	61	11	0,02	561	
%	51,8	21,7	13,0	0,5	10,9	2,0	0,0		

Taulukko 4. Kalastustiedusteluun vastanneiden Kuivasjärvessä kalastaneiden kotitalouksien kalansaalis (kg) pyyntivälineittäin ja lajeittain vuonna 2018 (Alaja 2019). Kuivasjärven osalta tiedusteluun vastanneita talouksia oli 28 kpl.

	Ahven	Hauki	Kuha	Made	Särki	Lahna	Muu	Yht.	%
25-45mm	31	20	36	1	9	36	9	142	16,0
46-59mm	-	101	151	2	1	171	4	430	48,6
≥60mm	-	-	-	-	-	7	2	9	1,0
Katiska	38	25	2	-	21	6	1	91	10,3
Heittouistin	26	35	13	-	-	-	-	74	8,3
Vetouistin	8	76	19	-	-	-	-	102	11,5
Onki	22	-	-	3	8	-	-	34	3,8
Pilkki	4	-	-	-	-	-	-	4	0,5
Yht.	128	256	220	6	39	220	16	884	
%	14,5	28,9	24,8	0,7	4,4	24,9	1,8		

Taulukko 5. Kalastustiedusteluun vastanneiden Linnanjärvessä kalastaneiden kotitalouksien kalansaalis (kg) pyyntivälineittäin ja lajeittain vuonna 2018. Linnanjärven osalta tiedusteluun vastanneita talouksia oli 3 kpl.

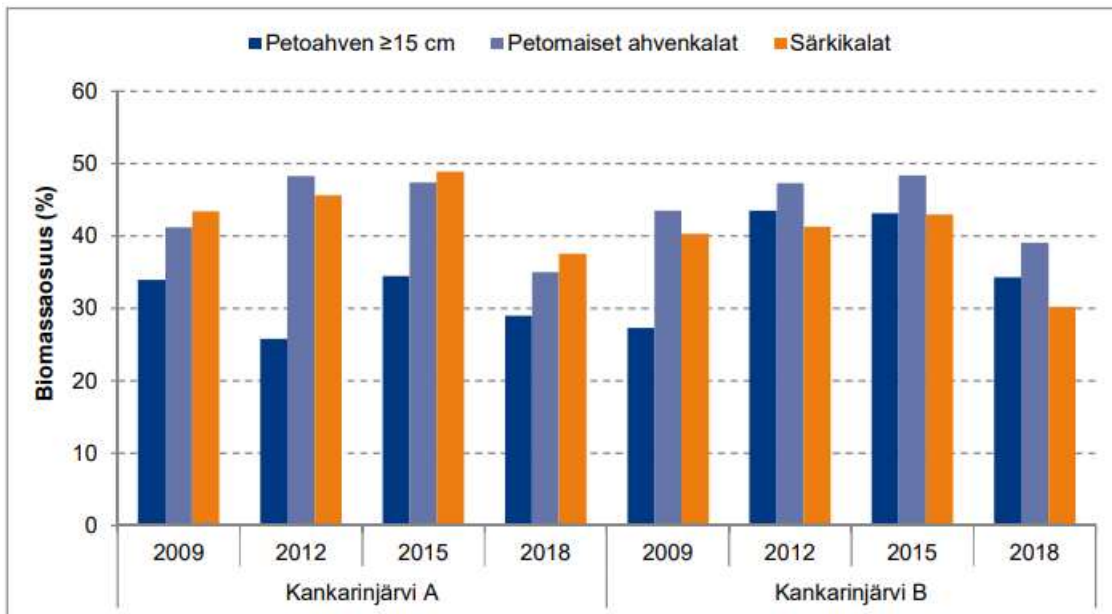
	Ahven	Hauki	Kuha	Made	Särki	Lahna	Muu	Yht.	%
46-59mm	-	-	50	2	-	10	-	62	68,9
Katiska	15	-	-	-	3	-	-	18	20,0
Vetouistin	0,5	4	5	-	-	-	-	9,5	10,5
Pilkki	0,5	-	-	-	-	-	0,1	0,6	0,6
Yht.	16	4	55	2	3	10	0,1	90,1	
%	17,8	4,4	61,1	2,2	3,3	11,1	0,1		

Taulukko 6. Kankarinjärven verkkokoekalastuksen yksikkösaalis, saalislajien osuudet ja keskipaino vuonna 2018. Järvi on koekalastettu kahdessa eri osassa (A = pohjoisosa ja B = eteläosa) (Alaja 2019).

	Yksikkösaalis		Osuus saaliista (%)		K.a.
	(yks./ v-yö)	(g/ v-yö)	(yks.)	(g)	(g)
Kankarinjärvi A (MRh)					
Ahven	12,8	465	26,3	34,2	36
Hauki	0,2	259	0,3	19,0	1617
Kiiski	3,4	6	7,0	0,5	2
Kuha	0,6	82	1,2	6,0	147
Kuore	0,4	1	0,9	0,1	3
Lahna	2,8	194	5,8	14,3	68
Muikku	2,6	35	5,3	2,5	14
Siika	<0,1	2	0,1	0,1	42
Särki	26,0	317	53,2	23,3	12
Yht.	48,8	1360	100	100	28
Kankarinjärvi B (MRh)					
Ahven	11,1	566	29,2	38,9	51
Hauki	0,1	330	0,3	22,7	3470
Kiiski	2,7	6	7,0	0,4	2
Kuha	0,3	70	0,9	4,8	210
Kuore	0,1	<0,1	0,3	<0,1	3
Lahna	2,9	186	7,5	12,8	65
Made	0,1	30	0,1	2,0	623
Muikku	0,6	10	1,5	0,7	17
Salakka	0,1	1	0,3	0,1	11
Siika	0,1	2	0,1	0,1	42
Särki	20,2	253	52,9	17,4	13
Yht.	38,2	1454	100	100	38

Taulukko 7. Kuivasjärven verkkokoekalastuksen yksikkösaalis, saalislajien osuudet ja keskipaino vuonna 2018. Järvi on koekalastettu kahdessa eri osassa (A = pohjoisosa ja B = eteläosa) (Alaja 2019).

	Yksikkösaalis		Osuus saaliista (%)		K.a.
	(yks./ v-yö)	(g/ v-yö)	(yks.)	(g)	(g)
Kuivasjärvi A (Rh)					
Ahven	5,3	168	45,9	54,8	32
Hauki	0,1	22	0,4	7,3	444
Kiiski	1,4	5	11,7	1,7	4
Kuha	0,1	48	0,9	15,8	484
Kuore	0,8	1	6,9	0,4	2
Lahna	0,3	20	2,2	6,5	79
Särki	3,7	42	32,0	13,5	11
Yht.	11,6	306	100	100	27
Kuivasjärvi B (Rh)					
Ahven	3,6	166	31,8	52,2	46
Kiiski	1,1	5	9,5	1,4	4
Kuha	0,3	59	2,8	18,5	183
Kuore	0,2	0	1,8	0,1	1
Lahna	0,4	19	3,5	6,0	47
Särki	5,7	70	50,5	21,9	12
Yht.	11,3	317	100	100	28

Kuva 4. Petoahvenen, petomaisten ahvenkalojen ja särkikalojen biomassaosuudet (% koekalastussaaliin massasta) Kankarinjärvessä vuosina 2009, 2012, 2015 ja 2018. (Alaja 2019)

Taulukko 8. Kalastustiedustelun otoksen pohjalta arvioitu Aurejärven kalansaalis (kg) vuonna 2016 (Alaja & Leppänen 2018).

	Kuha	Hauki	Ahven	Made	Särki	Siika	Muikku	Lahna	Kiiski	Yht. (kg)	Yht. (kg/ha)	%-osuus
Muikkuverkko	3	6	15	2	88	5	51	0	2	172	0,08	2,5
27-39 mm	9	22	117	16	5	10	0	0	0	179	0,08	2,6
40-49 mm	309	214	69	50	56	32	3	5	3	740	0,35	10,6
50-59 mm	1352	645	34	84	5	38	0	6	1	2166	1,02	31,0
≥ 60 mm	281	113	8	9	0	8	0	0	0	419	0,20	6,0
Katiska	7	307	415	18	228	1	0	0	7	982	0,46	14,0
Rysä	0	39	0	0	8	0	0	0	0	47	0,02	0,7
Pitkäsiima	46	72	16	4	1	0	0	0	0	139	0,07	2,0
Syöttikoukku	1	41	1	4	1	0	0	0	0	47	0,02	0,7
Vetouistin	596	551	69	22	1	1	0	0	0	1240	0,58	17,7
Heittouistin	70	301	156	1	4	1	0	0	0	533	0,25	7,6
Onki	2	4	106	1	58	1	0	0	4	176	0,08	2,5
Pilkki	3	8	123	1	21	0	0	0	1	158	0,07	2,3
Yht. (kg)	2679	2322	1128	212	477	96	54	12	18	6998		
Yht. (kg/ha)	1,3	1,1	0,5	0,1	0,2	0,05	0,03	0,01	0,01	3,3		
%-osuus	38,3	33,2	16,1	3,0	6,8	1,4	0,8	0,2	0,3	100		

3. Kalakantojen ja kalastuksen tavoitetila

Kihniön-Parkanon kalatalousalueen vesistöjen osalta päätavoitteeksi asetetaan, että kalakannat ovat elinvoimaisia ja niitä voidaan kestäväällä tavalla hyödyntää. Kalastuksen kohteena olevien tärkeimpien kalalajien (ahvenen, kuhan ja hauen) lisääntyminen perustuu luonnonvaraiseen lisääntymiseen. Taimen-, siika-, muikku-, made- ja harjuskannat säilyvät nykyisissä vesistöissä ja hoitotoimenpiteillä edistetään lajien säilymistä, lisääntymistä ja runsastumista. Kokonaisuutena kalatalousalueen eri vesistöjen kalakantoja hyödynnetään ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästi. Kalakantojen hoidossa turvataan kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto, kalakantojen luontainen elinkierto sekä kalavarojen ja muun vesiluonnon monimuotoisuus ja suojelu.

Yleisesti ekologisella kestävyydellä tarkoitetaan biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttämistä. Kalastuksen ekologinen kestävyys ei luo uhkaa lajien tai kantojen häviämislle, muuta perinnöllisiä ominaisuuksia, vaaranna kalakantojen tuottoa tai heikennä muun luonnon monimuotoisuutta. Osaltaan ekologista kestävyttä turvataan kalakantojen hoidon toimenpiteillä, mutta toimenpiteiden pohjaksi tarvitaan ensisijaisesti lisää tietoa toimialueen kalakannoista. Tämän tiedon hankkiminen on yksi merkittävimmistä tavoitteista alkavalla käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaolokaudella.

Kalakantojen hyödyntämisen tulee olla myös taloudellisesti kestävä, niin vesialueiden omistajille, kalastajille kuin mahdollisille kalatalousyrittäjille. Toisin sanoen kalataloustoiminta tuottaa enemmän taloudellista tuottoa, kuin ovat toiminnan kulut. Kalastuksen sosiaalisella kestävyydellä halutaan turvata kalatalouden tuomat hyvinvointivaikutukset nykyisille ja tuleville sukupolville. Hyvinvointivaikutukset kohdistuvat kalatalousalueella erityisesti paikallisille ihmisille ja vapaa-ajankalastajille, mutta myös kalastusmatkailulle ja kaupallisille kalastajille.

3.1. Vesistökohtaisia tavoitteita

Yleisenä tavoitteena on pysäyttää vesistöjen rehevöityminen ja nuhjaantuminen. Käytännössä tämä tarkoittaa valuma-alueilla tehtäviä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää ravinteiden ja kiintoaineksen pääsy vesistöihin. Rehevöityneitä vesistöjä alueella on mm. Korhosjärvi, Sulkuejärvi ja Parkanonjärvi, joissa vesikasvillisuus haittaa osin kalastusta ja muuta järvien virkistyskäyttöä. Tavoitteena on edistää rehevöityneissä vesistöissä harjoitettavia sisäisen ja ulkoisen kuormituksen pienentämiseen tähtäävien toimenpiteiden toteutusta yhteistyössä osakaskuntien, yhdistysten ja kuntien kanssa.

Toimialueen vesistöistä säännöstelyn vaikutuspiirissä ovat Killin Voima Oy:n Käenkosken voimalaitoksen yläpuoliset vedet (Linnanjärvi, Kaidatvedet, Savajärvi, Riuttasjärvi). Tavoitteena on, että nykyisiä säännöstelyrajoja tullaan tarkistamaan siten, että erityisesti kevättalvella vedenpinnan taso jäisi nykyistä korkeammalle lisäten siten syys- ja talvikutuisten kalalajien sekä rapujen menestymismahdollisuuksia säännöstelyn alaisissa vesissä ja vähentäen ranta-alueiden eroosiota.

Nerkoonjärven ja Aurejärven muikkukantojen tila on ollut heikko lähes koko 2000-luvun ajan. Molemmissa järvissä muikku oli vielä yleinen ja paljon pyydetty laji 1990-luvulla. Jostain syystä muikkusaaliit alkoivat vuosituhaten alussa vähentyä eikä muikkukannat ole sen jälkeen nousseet entiseen tapaan pyydettaviksi. Syyksi on arveltu mm. heikkoa lisääntymismenestystä, kuhakantojen runsastumisen myötä lisääntyntä predaatiota tai vaihtoehtoisesti kannan tihentymistä ja kalojen koon pienentymistä. Muikkukantojen tilan osalta tavoitteena on selvittää kantojen ajankohtainen tila (koko- ja ikäjakauma) molemmissa järvissä.

Kalatalousalueella sijaitsee useita hyviä kuhajärviä, joiden osalta kuhien kasvunopeutta, ikäjakaumaa ja luontaisen lisääntymisen onnistumista ei ole kattavasti selvitetty. Tavoitteena on selvittää nämä asiat tärkeimmistä kuhajärvistä (mm. Nerכוןjärvi, Kankarinjärvi, Linnanjärvi, Aurejärvi, Kuivasjärvi, Vahojärvi) mahdollisten kalastuksensäätelypäätösten selkänäjaksi. Siikojen kasvunopeutta on tarkoitua selvittää mm. Pääjärven, Aurejärven, Nerכוןjärven ja muiden siikavesistöjen osalta.

Virtavesien osalta ensisijaisia tavoitteita on kalojen vapaa kulkumahdollisuus ja elinkierron kannalta kunnossa olevat elinympäristöt. Voimalaitospadot muodostavat nykyisellään täydellisiä nousuesteitä Käenkoskella, Kukurakoskella (Vääräjoki) ja Leppäskoskella (Aurejoki). Näistä Leppäkosken Sähkö pohtii Leppäkosken voimalaitoksen tulevaisuutta; on esitetty ajatuksia, että pato voitaisiin purkaa (Kolari 2021). Se avaisi kaloille vaellusväylän Kyrösjärven ja Aurejärven välille. Jo rakennettujen kalateiden ja niiden vesityksen toimivuutta on tarkastettava Aurejoen Onkilammenkoskessa ja Myllyjoen Lanakoskessa. Myös pienvirtavesissä olevien vaellusesteiden purkamista tulee edistää mahdollisuuksien mukaan.

Viinikanjoen erityiskalastuskohteen osalta pyritään turvaamaan kohteen säilyminen yhtenä maakunnan suosituimmista virtavesikalastuskohteista yhteistyössä Parkanon Urheilukalastajat ry:n kanssa. Toimintaa pyritään tukemaan mm. tuottamalla koekalastustietoa taimenkannan nykytilasta ja harjussitutusten onnistumisesta.

4. Vesialueiden käytön alueellinen suunnittelu ja yhteistoiminnan kehittäminen kalatalousalueella

4.1. Kalataloudellisesti merkittävät alueet

Kalataloudellisesti merkittäviksi alueiksi järvien osalta katsotaan pinta-alaltaan kaikki yli 100 ha vesistöt (kuva 5). Kalataloudellinen merkittävyys perustuu näiden osalta siihen, että niihin kohdistuu eniten vapaa-ajankalastusta ja siten myös suurin osa saaliista saadaan näistä vesistöistä. Myös monilla pienvesistöillä on merkittävää kalataloudellista ja virkistysellistä arvoa paikallisille asukkaille ja mökkiläisille.

Virkistyskalastuksen näkökulmasta erittäin merkittäväksi kalataloudelliseksi kohteeksi katsotaan Viinikanjoen koskikalastusalue, joka valittiin Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestön toimesta vuoden lähikalastuskohteeksi vuonna 2018. Muita merkittävää virkistyskalastuspotentiaalia omaavia virtavesikohteita toimialueella ovat Myllyjoki, Koskelanjoki sekä Kuivas-Jarvanjoki.

Kalataloudellisesti merkittäviksi vesistöiksi luokitellaan edellä mainittujen virtavesien lisäksi myös muut virtavedet, joissa esiintyy luontaisesti lisääntyvä taimenkanta. Näitä ovat Aurejoki, Vääräjoki, Vuorijoki, Kylmäoja, Juurijoki ja Kovesjoki (kuva 5).

kalastusta, lukuun ottamatta yhtä kalastajaa, joka vuonna 2021 harjoitti kaupallista verkkokalastusta Aurejärven metsähallituksen vesialueella.

Aurejärven katsotaan ainoana kalatalousalueen vesistöistä olevan kalastuslain 36 § 7)-kohdan mukainen kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuva vesistö. Se on kooltaan suurin ja syvin kalatalousalueen vesistöistä sekä sen rannoilla on suhteellisen vähän vakituista ja vapaa-ajan asutusta. Lisäksi metsähallitus omistaa noin 1/3 järven vesialueesta. Aurejärvellä on lähes koko järven kattava pyydyskalastuksen yhtenäislupa-alue, mutta se ei nykyisellään koske kaupallista kalastusta.

Järven kuhakannan arvioidaan kestävän myös nykyistä suuremman pyyntipaineen ja siten mahdollistavan myös kaupallisen hyödyntämisen. Kaupalliseen kalastukseen soveltuvia pyydyksiä Aurejärvellä ovat ensisijaisesti verkot, joita voidaan ottaa käyttöön kaupallisessa toiminnassa noin 50 kpl (60 m verkkoja). Lupien hinnoissa suositellaan noudateltavan hintatasoa, joka vastaa sen hetkisiä metsähallituksen pyydysyksiköiden hintoja alueella.

Muissa vesistöissä ranta-asutusta on huomattavasti enemmän ja siten pyydysyksiköistä huomattavasti suurempi osa on vapaa-ajankalastajien käytössä. Lisäksi vesistöjen pieni koko sekä yleensä melko suppeat syvännealueet tekevät niistä huonosti kuhien kaupalliseen kalastukseen soveltuvia. Sen sijaan särkikaloihin kohdistuvan kaupallisen kalastuksen (saalis myydään jatkojalostukseen) katsotaan kuitenkin olevan mahdollista kaikissa vesistöissä. Pyyntiä voidaan tällöin harjoittaa katiskoilla ja rysillä.

4.3. Kalastusmatkailuun hyvin soveltuvat alueet

Tavoite: Kalastusmatkailutoiminta on kalatalousalueella harjoitettava luontomatkailun muoto, joka tukee paikallisten matkailuyrittäjien toimintaa ja tuo siten tuloja alueelle.

Kalastuslain 18 §:n mukaan ely-keskus voi kalastusmatkailun toimintaedellytysten turvaamiseksi myöntää koko toimialueuttaan tai sen osaa koskevan luvan järjestää kalastusmatkailutilaisuuksia, joihin osallistuu enintään kuusi kalastajaa kerrallaan ja joissa harjoitetaan onkimista, pilkkimistä tai viehekalastusta.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määriteltävillä kalastusmatkailuun hyvin soveltuvilla alueilla tarkoitetaan erityisesti alueita, joissa voidaan kehittää sellaisia kalastusmatkailupalveluita, joita ei voida toteuttaa kalastuslain 18 §:n nojalla. Tällaisia ovat muun muassa kalastusmatkat, joilla on enemmän kuin kuusi osallistujaa.

Kihniön-Parkanon kalatalousalueella harjoitettu kalastusmatkailutoiminta on ollut viime vuosina pienimuotoista 1-2 toiminnanharjoittajan toimesta harjoitettua pienryhmille suunnattua kalastusopastointia. Opastointia on suuntautunut Kankarinjärvelle, Nerkoönjärvelle, Parkanonjärvelle sekä Aurejärvelle.

Erityisen hyvin kalastusmatkailuun soveltuvia vesistöjä ovat Kankarinjärvi ja Viinikanjoki. Kankarinjärvellä harjoitettavaa kalastusmatkailutoimintaa puoltaa järven rannalla oleva Pyhäniemen vuokramökkikylä. Viinikanjoella on puolestaan tilaa harjoittaa koskikalastusta suuremman ryhmän kanssa. Myös muut toimialueen vesistöt ovat lähtökohtaisesti kalastusmatkailuun soveltuvia muut kalastajat ja vesilläliikkujat huomioiden. Kalastusmatkailutoiminnassa tulee kuitenkin huomioida mahdolliset sitä koskevat saalis- ym. rajoitukset.

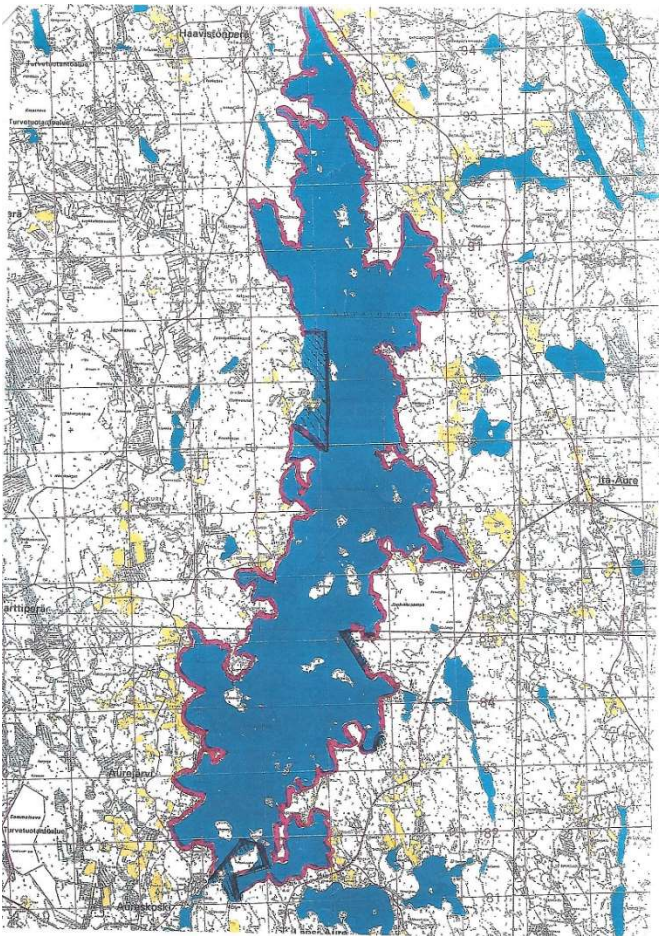
4.4. Vapaa-ajankalastuksen yhtenäislupajärjestelmän kehittäminen

Tavoite: Aurejärven yhtenäislupa-alue laajenee koko järvioltaan käsittäväksi. Lupia on saatavissa helposti ja monipuolisesti eri kalastusmuodoille. Myös Parkanonjärveen muodostetaan koko järvioltaan käsittävä yhtenäislupa-alue.

Vapakalastus on Kihniön-Parkanon kalatalousalueen vesissä nykyään suurelta osin yhdellä vavalla ja vieheellä tapahtuvaa jigikalastusta, jonka harjoittamiseen riittää kalastonhoitomaksu, jos kalastajan ikä sitä edellyttää. Kalastusoikeuden haltijan luvan edellyttämä usealla vavalla tapahtuva vetouistelu on vastaavasti merkittävästi vähentynyt 2000-luvun aikana. Useammissa kalatalousalueen vesistöissä vetouistelevien kalastajien määrä on todennäköisesti hyvin pieni ja vetouistelu kohdistuu pääosin omaan mökkijärveen tai kauempaa tulevien osalta tiettyyn yksittäiseen vesistöön. Verkkokalastuksen osalta osakaskunnat myyvät lupia myös ulkopuolisille kalastajille.

Kihniön-Parkanon kalatalousalueella tarve yhtenäisluvulle ei ole kovin suuri, johtuen myös siitä, että toimialue ei sisällä laajoja reittivesistöjä vaan vesistöt ovat pieniä ja toisistaan erillään olevia järvialtaita. Järvialtaiden hallinnointi tapahtuu jo nykyisellään pääosin järviallaskohtaisesti, jolloin lupa-alue käsittää pääsääntöisesti koko järven.

Aurejärven nykyinen vapa- ja pyydyskalastuksen yhteislupa-alue käsittää koko järven pois lukien neljän osakaskunnan vesialueet (Uljaan osakaskunta 581-403-876-5, Aineslahden osakaskunta 980-445-876-7, yhteinen vesialue 980-445-876-27, yhteinen vesialue 980-445-876-24) (kuva 6). Sopimus yhteislupa-alueesta on voimassa 31.12.2023 saakka.

Kuva 6. Aurejärven yhteislupa-aluekartta, johon on merkitty lupa-alueeseen kuulumattomat vesialueet.

Toimenpiteet:

- Neuvotellaan Aurejärven lupa-alueen täydentämisestä lupa-alueeseen kuulumattomien osakaskuntien kanssa. Tavoitteena olisi saada koko järvi yhtenäisluvan piiriin seuraavan yhtenäislupaa koskevan sopimusjakson alkaessa 1.1.2024.
- Yhtenäislupa-alueen sähköistä luvanmyyntiä jatketaan www.kalapassi.fi -sivustolla.
- Kalastuslupien tarjontaa mietittäessä tulisi huomioida myös uudemmat pyyntitavat esim. ismete-kalastus (jään päältä tapahtuva täykalastus vapavälinein), jota voisi harjoittaa viehekalastusluvalla talvisin tietyllä vapamäärällä.

4.5. Yhteistoiminnan kehittäminen kalatalousalueella

TAVOITE: *Vesialueilla tapahtuva järjestäytynyt toiminta siirtyy tapahtumaan kalastuskuntien nimissä tapahtuvasta toiminnasta osakaskuntien nimissä tapahtuvaksi. Osakaskunnat järjestäytyvät yhteisaluelain mukaan ja samassa yhteydessä pyrkivät muodostamaan suurempia vähintään järviälaskohtaisia yhteenliittymiä käyttö- ja hoitosuunnitelman suunnittelukauden aikana.*

Kihniön-Parkanon kalatalousalueella tyypillistä on, että monissa vesistöissä toimintaa harjoitetaan edelleen kalastuskuntien nimissä, joilla on käytössään useita vuosikymmeniä sitten silloisen kalatalousviranomaisen hyväksymät säännöt. Säännöissä kalastuskunnan toimialueeksi on sen aikaisen tietämyksen mukaan mainittu monesti koko järviällä huolimatta siitä, että vesialue kuuluu todellisuudessa monesti usealle eri osakaskunnalle, jotka ovat edelleen yhteisaluelain mukaan järjestäytymättömiä.

Yhteisaluelain muutos vuonna 2001 lakkautti kalastuskunnat, jonka jälkeen toiminnan tulee tapahtua osakaskuntina. Laki siten enää tunne kalastuskuntia organisaatioina, joka saattaa aiheuttaa ongelmia mm. lupaviranomaisen kanssa asioinnissa. Osakaskuntien järjestäytymättömyys ja toiminnan harjoittaminen kalastuskuntina onkin toisinaan aiheuttanut kunnostushankkeiden yhteydessä sekaannusta esimerkiksi siitä, mikä taho kunnostushanketta virallisesti hallinnoi ja miten mahdolliset hankkeesta aiheutuvat kustannukset jakautuvat.

Osakaskuntien yhdistyminen selkeyttäisi kalavesien hoitoa ja hallinnointia ainakin seuraavissa vesistöissä: Kuivasjärvi, Linnanjärvi, Parkanonjärvi, Aurejärvi, Vuorijärvi, Kankarinjärvi, Sulkuejärvi, Korhosjärvi ja Pääjärvi. Myös Nerכוןjärnessä vuonna 2015 toteutetussa osakaskuntien yhdistymisessä tällöin yhdistymisen ulkopuolelle jäänyt järjestäytymätön osakaskunta (250-407-876-13) tulisi pyrkiä liittämään osaksi muuta järvellä toimivaa osakaskuntaa vesialueen hallinnoinnin yhtenäistämiseksi.

Toiminnan selkeyttämiseksi olisikin tärkeää, että toimintaa ryhdyttäisiin harjoittamaan nykyisen yhteisaluelain mukaisina osakaskuntina. Tämä edellyttää osakaskuntien järjestäytymistä yhteisaluelain mukaisesti ja sen myötä myös mm. sääntöjen uudistamista. Samassa yhteydessä saman järviältä osakaskuntia tulisi pyrkiä kiinteistötoimituksin yhdistämään yhdeksi kiinteistörekisteriyksiköksi. Tämä on tietysti merkittäviä kustannuksia aiheuttavaa ja ilman yhteiskunnan tukea todennäköisesti mahdotontakin. Näin ollen on todennäköistä, että asia ei tule edistymään erityisen nopealla aikataululla. Asia on kuitenkin tulevaisuudessa vesienhoidon toteutumisen ja kalastuksen järjestämisen kannalta tärkeä ja sen edistäminen tulee ottaa tavoitteeksi.

Toimenpiteet ja suositukset:

- Kalastuskunnat kartoittavat yhdistymistilannetta omalta osaltaan ja pyrkivät tiedottamaan osakkaita vesialueiden omistukseen ja osakaskuntien yhdistymiseen liittyvissä asioissa ja siten saattamaan prosessia alulle.
- Kalatalousalue pyrkii edistämään osakaskuntien yhdistymisiä neuvomalla ja tukemalla niitä yhdistymisprosessin yhteydessä sekä hankkimalla tarvittaessa muuta asiantuntija-apua asian edistämiseksi.

5. Toimenpiteet kalakantojen hoitamiseksi ja kalastuksen kehittämiseksi

5.1. Ehdotukset kalastuksen säätelytoimenpiteiksi

TAVOITE: *Kalastuksen säätelyä toteutetaan ensisijaisesti osakaskuntalähtöisesti osakaskuntien hallinnoimilla vesialueilla. Tavoitteena on, että kalatalousalueen toimesta pyritään tuottamaan käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloaikana osakaskunnille mahdollisimman paljon tietoa toimialueen kalakannoista paikallisten kalastuksensäätelypäätösten tueksi.*

Nykytilanteessa kalatalousalueen vesistöissä harjoitettava kalastuksen määrä koetaan olevan kestävällä tasolla eikä kalastus suoranaisesti uhkaa kalakantojen tilaa. Myös verkkokalastus on monessa vesistössä vähentynyt. Näin ollen ei ole tarpeen kalatalousalueen toimesta esittää tässä yhteydessä asetettavaksi alueellisia säätelytoimenpiteitä kalastuksen rajoittamiseksi.

Yleisesti voidaan kuitenkin todeta, että suurten petokalayksilöiden vapauttamista suositellaan kaikissa vesistöissä. Kuhien osalta suositellaan, että 70 cm suuremmat kuhat vapautettaisiin takaisin vesistöön, mikäli se on kalan kunto huomioiden mahdollista. Hauella vastaava vapautussuositus koskee 90 cm suurempia kalayksilöitä. Suurten kalayksilöiden on todettu tutkimuksissa tuottavan merkittävän määrän perimältään hyvälaatuisia ja elinvoimaisia poikasia, joiden osuuden lisääntyminen nähdään kalaston elinvoimaisuutta lisäävänä tekijänä. Suurimmat yksilöt ovat keränneet itseensä eniten myös vierasainejäämiä (mm. elohopeaa), joilta kalastaja voi välttää vapauttamalla kalat mahdollisuuksien mukaan ja valikoimalla saaliikseen pienempiä yksilöitä. Suurimpien kalayksilöiden merkitys tulee nähdä myös vähäarvoisen kalakannan harventajana ja toisaalta myös petokalakantojen säätelijöinä.

Verkon solmuväliksi kuhajärvien osalta suositellaan mieluusti 55 mm, jotta välttyttäisiin alamittaisten (alle 42 cm) kuhien päätymiseltä verkkoihin. Solmuvälirajoituksia tulee tarkastella kuhakantojen kasvuselvitysten kautta saatavien tietojen pohjalta uudelleen.

Pohjois-Savon ely-keskus on kieltänyt päätöksellään (4.5.2021) kaikenlaisen kalastuksen Kuivasjärven itäreunalla olevalla noin 30 ha:n vesialueella (kuva 7) 30.5. – 24.6. välisenä aikana. Päätös on voimassa vuosina 2021-2025. Kalastuskiellolla rauhoitetaan kuhan merkittävä kutualue kaikelta kalastukselta kuhan lisääntymisaikana. Päätös on asetettu voimaan Kuivasjärven kalastuskunnan hakemuksesta. Kalastuskieltopäätökselle voidaan hakea jatkoaikaa, mikäli se nähdään tarpeelliseksi nykyisen päätöksen voimassaoloajan umpeuduttua.

Kuhan kutuaikaista kalastuskieltoa voidaan hakea kalatalousalueen tai osakaskunnan toimesta myös muihin vesistöihin, mikäli merkittävien kutualueiden sijainti on tiedossa ja niihin kohdistuu merkittävää pyyntipainetta kuhien lisääntymisaikana. Kuhan kuturauhoituksen suositeltu ajankohta on 15.5. – 31.6.

välisenä ajankohtana, sillä lämpimänä alkukesänä kalatalousalueelle tyypilliset tummat ja matalat vesistöt lämpenevät nopeasti ja kuha voi kutea merkittävässä määrin jo toukokuun puolella. Kylmempänä kesänä kutuaika voi puolestaan ajoittua pitkälle kesäkuun puolelle.

Kuva 7. Kuhan kuturauhoitusalueen sijainti Kuivasjärvessä.

Toimenpiteet:

- Kalastusoikeuden haltijat järjestävät kalastuksen alueellaan huomioiden vesialueidensa kalakannoista ja niiden tilasta tehdyt tutkimustulokset ja niiden yhteydessä annetut mahdolliset suositukset tarvittavista toimenpiteistä kalakantojen tilan parantamiseksi. Tarpeen mukaan asetetaan verkkojen solmuvälirajoituksia tai muita aikaan tai paikkaan sidottuja kalastuksen rajoitustoimenpiteitä, mikäli tutkimustulokset näitä puoltavat. Tarvittaessa esitetään ely-keskukselle voimaan saatettavaksi alueellisia säätelyrajoituksia, jotka koskevat kaikkea, myös yleiskalastusoikeuksin tapahtuvaa, kalastusta.
- Kalastusoikeutta hallinnoivat tahot ottavat käyttöön alueellaan suositukset, joiden mukaan suuret petokalayksilöt tulisi vapauttaa takaisin vesistöön vahingoittumattomina, mikäli mahdollista petokalakantojen elinvoimaisen geeniperimän ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi. Suositukset ylämitoiksi ovat: kuha 70 cm, hauki 90 cm, ahven 40 cm.

5.2. Suunnitelma kunnostustoimenpiteistä

Tavoite: *Kalatalousalueen vesialueiden omistajatahot sekä vesiensuojeluyhdistykset toimivat aktiivisesti oman alueensa vesialueiden ja niiden kalakantojen elinolosuhteiden kohentamiseksi ja toteuttavat näitä tavoitteita tukevia hankkeita sekä teettävät toiminnan kannalta tärkeitä selvityksiä ja suunnitelmia. Kalatalousalue pyrkii omalla toiminnallaan tukemaan kunnostushankkeita ja tuottamaan pohjatietoa niihin liittyen.*

Toimialueella vesiensuojeluun liittyviä kunnostustoimenpiteitä ja selvityksiä on viime aikoina toteutettu ja edelleen toteutetaan erityisesti Aurejärven, Kuivasjärven ja Kovesjärven valuma-alueilla. Yhteistä näille toimenpiteille on estää kuormittavien ravinne- ja kiintoainepäästöjen pääsy vesistöön. Toimijoina ovat pääosin kalastuskunnat ja paikalliset järvikohtaiset vesiensuojeluyhdistykset.

Kihniön Sulkuejärvellä on käynnissä kolmivuotinen (2021-2023) hoitokalastushanke, jossa järven sisäistä ravinnekuormitusta pyritään pienentämään poistamalla järvestä katiska- ja paunettipyyntillä särkikalaa vähintään 80-100 kg/ha/vuosi (8000-10 000 kg/vuosi). Hanketta toteuttaa Kihniö-Sulkue ry.

Osuuskunta Lumimuutos (Mustonen ym. 2021) laati vuonna 2021 Linnankylän kalastuskunnalle Kuivas-Jarvanjoen vesiensuojelusuunnitelman. Suunnitelma sisältää noin 20 Kuivas-Jarvanjoen vesireitille kohdistuvaa toimenpidettä sijoittuen vesireitillä sijaitseviin lampiin, Lokaluoman valuma-alueelle sekä joen lähivaluma-alueelle.

Aurejärveen laskevissa Riitiojassa ja Ainesojassa pitäisi tehdä kunnostustoimenpiteitä, joiden yhteydessä perattuja uomia kivettäisiin ja niihin tehtäisiin muutamia kutusoraikkoja. Kunnostustoimet parantaisivat mahdollisten tulevien taimenen kotiutusistutusten onnistumista näihin kohteisiin. Myös Vuorijoen osalta kunnostustoimenpiteillä voitaisiin merkittävästi parantaa taimenen menestymismahdollisuuksia joessa.

Edellä mainittuja jo käynnissä olevia ja muita muuten tarpeelliseksi nähtyjä tulevaisuudessa toteutettavia vesiensuojelutoimenpiteitä on esitelty Ikaalisten reitin vesienhoidon toimintaohjelmassa (www.ikaalistenreitti.com/toimintaohjelma/), joka on tehty yhtenä *Yhteistyöllä vesistöt kuntoon Ikaalisten reitillä* -hankkeen toimenpiteenä yhteistyössä Ikaalisten reitin vesienhoidon neuvottelukunnan kanssa.

Kihniön-Parkanon kalatalousalue pyrkii mahdollisuuksien mukaan edistämään toimialueellaan tapahtuvia kunnostustoimenpiteitä tai niihin liittyviä selvityksiä vuosittain tehtävien päätösten mukaan. Kalatalousalueella ei kuitenkaan ole resursseja toteuttaa kunnostushankkeita omatoimisesti.

5.3. Istutussuunnitelma

Tavoitteet: *Vanhoihin istutuskäytäntöihin pohjautuvia ”automaattisia” vuosittaisia istutuksia tulee välttää ja istutusten tulee perustua todettuun tarpeeseen. Ensisijaisesti tulee pyrkiä selvittämään istutettavan lajin luontaisen lisääntymisen määrä ja onnistuminen ja vasta sen jälkeen päättää istutusten tarpeellisuudesta.*

Kalastuslain 74 § mukaan kalaistutusten pitää lähtökohtaisesti perustua käyttö- ja hoitosuunnitelmassa mainittuihin periaatteisiin. Uuden lajin tai kannan kotiutusistutukseen sekä kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määrittämättömään istutukseen on saatava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lupa voidaan myöntää, jos istutus ei vaikeuta kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista eikä vaaranna kohdevesistön kala- tai rapukannan elinvoimaisena säilymistä taikka luonnon monimuotoisuutta.

Kalaistutuksia tulee toteuttaa ensisijaisesti istutettavan lajin elinympäristövaatimukset huomioiden. Kaikki lajit eivät menesty samassa vesistössä ja siksi täytyy hyväksyä se, että esim. kuhien ja siikojen istuttaminen menestyksekkäästi samaan vesistöön ei ole läheskään aina mahdollista, saati kannattavaa. Kalavesien ”kaavoitus” tiettyyn tarkoitukseen on perusteltua ja hyvään siikajärveen (esim. Kihniön Pääjärvi ja Parkanon Mustajärvi) ei kannata istuttaa muita lajeja.

Erityisesti kuhaistutusten tarpeellisuutta tulee harkita ja pyrkiä ensisijaisesti selvittämään luontaisen lisääntymisen onnistuminen ennen istutustoimenpiteitä. On hyvin todennäköistä, että suurimmassa osassa vesistöjä kuhan luontainen lisääntyminen onnistuu riittävän hyvin eikä istutuksia tarvita. Erityisesti lämpimät kesät edistävät kuhan menestymistä ja vähentävät istutusten tarvetta. Vastaavasti voidaan olettaa, että kylmän kesän seurauksena luontaisesti syntynyt vuosiluokka on pienempi, jolloin istutusten merkitys voisi olla suurempi.

Jokirapujen siirtoistutuksiin edellytetään aina ely-keskuksen lupa. Täplärapujen istutukset ovat kiellettyjä. Kirjolohi-istutuksia voidaan tehdä virkistyskalastuskohteena toimivaan Viinikanjokeen. Kirjolohia voidaan istuttaa satunnaisesti myös järvi-altaisiin kalastustapahtumia varten tai saalislajiston monipuolistamiseksi sekä kalastuskiinnostavuuden lisäämiseksi.

Taimenia ei tulisi istuttaa vesistöihin, joissa esiintyy luontaisesti lisääntyviä kantoja. Kotiutettaessa taimenta vesistöihin, joissa sitä ei entuudestaan ole, tulisi istutukset tehdä mätirasiaistutuksina tai käyttäen istukkaita vastakuoriutuneita poikasia.

Taulukko 8. Kihniön-Parkanon kalatalousalueeseen kuuluvissa vesistöissä yleisimmin käytetyt istutuslajit ja niiden kannat.

laji	käytettävät kannat	lisätieto
planktonsiika	Rautalammen reitti, Koitajoki	
kuha	aiemmin käytetyt kannat (Vanajavesi, Lannevesi, Pyhäjärvi, Längelmävesi)	
taimen	paikalliset kannat tai Rautalammen reitin kanta	Aurejärveen laskevissa vesistöissä Isojoen kanta
harjus	Rautalammen reitti tai muu ely-keskuksen kanssa sovittava kanta	
järvisiika	Saarijärven Pyhäjärvi, Säkylän Pyhäjärvi	
kirjolohi		Viinikanjokeen tai satunnaisesti järvi-altaisiin
jokirapu	terve jokirapukanta	sovittava ely-keskuksen kanssa

5.4. Kalastuksen kehittämistoimenpiteet

Tavoitteet: Kalastusharrastus lisääntyy ja kalastus koetaan mielekkäänä ja kiinnostavana harrastuksena myös lasten ja nuorten taholta. Kalastuslupien ostaminen on helppoa ja tietoa luvista ja lupaehtoista on saatavilla vaivattomasti. Kalavesiä hallinnoivat osakaskunnat ovat aktiivisia ja toimivia ja ne hallinnoivat toiminnan kannalta riittävän suuria vesialueita. Kalavesille pääsy on mahdollista kunnoltaan hyvien veneenlaskupaikkojen kautta. Kalastus kohdentuu monipuolisesti useisiin, myös vajaasti hyödynnettyihin lajeihin.

Kalastuksen järjestämisen kannalta vesialueiden omistajilla on keskeinen rooli. Osakaskuntien tulee olla toimintakuntoisia, jotta järjestäytynyt toiminta (kalastuksen järjestäminen, kalastuslupien myynti ym.) vesialueilla on mahdollista.

Kihniön-Parkanon kalatalousalueella osakaskuntatoimijoiden keski-ikä on korkea ja vastuu toiminnan pyörimisestä on monesti yksittäisten henkilöiden harteilla. Pienistä vesialueista johtuen myös tulojen rajallisuus rajoittaa toimintaa. Voidaankin todeta, että osakaskuntatoiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja monin paikoin toimijoiden sukupolvenvaihdos tulevatkin olemaan osakaskuntien ja siten myös koko toimialueen kalatalouden suurimpia haasteita käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloaikana. Nuorien toimijoiden sitouttamista mukaan toimintaan tulee pyrkiä edistämään kaikin keinoin. Osakaskuntien yhdistyminen vähintään koko järvioltaan käsittäviksi kokonaisuuksiksi nähdään toiminnan jatkon kannalta myös erittäin kannustettavana toimenpiteenä.

Toimijoiden ikärakenteesta johtuen monissa osakaskuntien käytännön toiminnoissa on nykyaikaistettavaa. Esimerkiksi osakaskuntien kalastuslupamyyntiä toteutetaan tällä hetkellä vain perinteisesti esim. kauppojen ja hoitokunnan henkilöiden kautta tapahtuvana lupamyyntinä. Useimpien osakaskuntien kalastuslupia ei ole vielä toistaiseksi lunastettavissa sähköisesti. Osakaskuntien tulisikin avata sähköinen verkkokaupan kautta tapahtuva luvanmyynti perinteisten luvanmyyntikanavien rinnalle. Tämä tekee luvan hankkimisesta helpompaa, mikä yleensä lisää luvanmyyntiä ja siten myös tuloja. Palveluntarjoajia ja sivustoja sähköiseen luvanmyyntiin on useita (esim. www.kalapassi.fi). Palveluntarjoaja perii luvanmyyntipalkkion (yleensä 10 %) myytyjen lupien perusteella eikä muita kuluja osakaskunnalle tule. Sähköisen verkkokaupan kautta on helpointa myydä viehekalastuslupia, mutta myös pyydyskalastuslupien myynti on mahdollista myös alueille, joilla on pyydysmerkit käytössä. Kalastajan on helppo saada tietoonsa myös lupiin liittyvät ehdot sähköisen verkkokaupan kautta.

Kihniön kalastusalue järjesti 2010-luvulla useita paikallistasolla suosittuja kalastusaiheisia kesä- ja talviaikaisia kalastustapahtumia kalastusharrastuksen edistämiseksi. Vastaavia tapahtumia voidaan järjestää kesäisin kesä mökkiläisille viehekalastuskilpailuina eri vesistöissä ja talvisin esim. lohhipilkkitapahtumina. Tapahtumat toteutetaan kalatalousalueen ja osakaskuntien yhteistyönä.

Vesille pääsyä kalastuksen kannalta suosituimpiin vesistöihin pitää edistää huolehtimalla siitä veneenlaskupaikkojen olemassaolosta ja riittävän hyvästä kunnosta.

Toimenpiteet ja suositukset:

- Järjestetään vuosittain koululaisille suunnattu kalastus- ja vesistöaiheinen tapahtuma yhteistyössä alueen koulujen, osakaskuntien, Parkanon Urheilukalastajien ja muiden yhdistysten kanssa
- Kartoitetaan kalatalousalueen alueella olevat veneluiskat ja niiden kunto. Parannetaan veneenlaskupaikkojen kuntoa ja käytettävyyttä sekä pyritään toteuttamaan uusia veneenlaskupaikkoja yhteistyössä maanomistajien ja vesialueen omistajien kanssa.
- Ylläpidetään ajantasaista tietoa luvanmyyntipisteistä ja veneenlaskupaikoista kalatalousalueen kotisivuilla.
- Opastetaan ja kannustetaan osakaskuntia sähköisen verkkokaupan käyttöönottoon luvanmyynnin tehostamiseksi.
- Järjestetään kalastusaiheisia tapahtumia ja kilpailuja paikallisen kalastusharrastustoiminnan lisäämiseksi ja nuorten innostamiseksi mukaan.

5.5. Kalastusta ja kalakantoja koskevan seurannan järjestäminen ja selvitystarpeet

Tavoite: Kalatalousalue kerää jatkuvasti tietoa toimialueensa vesistöjen kalakannoista, niiden rakenteesta ja lajien välisistä runsaussuhteista sekä kuhan ja tietyissä vesistöissä myös siian osalta tietoa kasvunopeuksista ja sukukypsyydestä kussakin vesistössä. Lisäksi pyritään selvittämään tapauskohtaisesti toiminnan kannalta oleellisia vedenlaatutietoja niiltä osin kuin sitä ei ole muista lähteistä saatavissa.

Kalatalousalue pyrkii jatkuvasti keräämään tietoa toimialueensa vesistöistä ja niiden kala- ja rapukannoista. Tietoa käytetään apuna kalavesien hoitotoimenpiteistä päätettäessä. Säännöllisesti tuotettu tutkittu tieto auttaa määrittämään tarvittavat toimenpiteet asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi kustannustehokkaalla tavalla sekä karsimaan epäolennaisia kalavesien hoitoon liittyviä kuluja. Keskeisimpiä selvitystarpeita edustavat järvien kuhakantojen kasvu ja sukukypsyydellä sekä luontaisen lisääntymisen onnistuminen. Muita selvitettäviä asioita ovat Aurejärven ja Nerkojärven muikkukantojen nykytila ja kannan rakenne. Rapukantojen osalta jatketaan seuranta koeravustuksin istutuskohdeissa.

Omien selvitystensä lisäksi kalatalousalue hyödyntää toimialueensa velvoitetarkkailujen sekä muiden tahojen (mm. KVVY) tuottamia tietoja (mm. sähkökoekalastustulokset virtavesistä) mahdollisuuksien mukaan. Kalatalousalue seuraa toimialueellaan toteutettavia tutkimuksia sekä velvoitetarkkailuja hyödyntäen ja jakaen niistä saatavia tuloksia.

Kirjanpitokalastuksella pyritään luomaan aikasarjoja kalakantojen tilan kehityksestä eri vesistöissä. Tällä hetkellä moniin toimialueen vesistöihin ei kohdistu minkäänlaista kalataloudellista seuranta tai tarkkailua, jota kautta tietoa kalakantojen tilasta voisi saada. Kalatalousalue suosittelee myös, että mikäli osakaskunnat myöntävät lupia kaupallisille kalastajille, lupaehtoihin merkitään myös vuosittainen saalisraportointivelvollisuus.

Toimenpiteet ja suositukset:

- Kala- ja rapukantojen tilaa selvitetään erilaisten selvitysten (kasvututkimukset ym.) sekä koekalastusten ja -ravustusten avulla. Näitä toteutukseen haetaan avustuksia mm. ely-keskukselta ja kunnilta.
- Erityisinä selvitystarpeina nähdään toimialueen vesistöjen kuha-, muikku- ja siikakannat (luontainen lisääntyminen, kasvunopeus ja sukukypsyys). Kohdevesistöinä erityisesti Aurejärvi, Nerkoonjärvi, Kankarinjärvi, Linnanjärvi, Kuivasjärvi, Parkanonjärvi, Vahojärvi ja Pääjärvi.
- Myös standardinmukaisesti toteutetut verkkokoekalastukset sekä koenuottaukset nähdään suositeltavana menetelmänä kalaston rakenteen selvittämiseksi niissä vesistöissä, joista minkäänlaista aiempaa koekalastuksiin perustuvaa tietoa ei ole olemassa ennestään.
- Pyritään saamaan kirjanpitokalastajia alueen kalataloudellisesti merkittävimmille järville ja järjestetään näille ohjeistus.

6. Kalastuksenvalvonnan järjestäminen

Tavoitteet: Kalastuksenvalvontaa toteutetaan säännöllisesti toimialueen suosituimmissa vesistöissä erityisesti avovesiaikaan. Valvonta on näkyvää ja opastavaa ja siihen on käytettävissä riittävästi resursseja.

Kalastuksenvalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kalastuslainsäädännön ja kalastusoikeuden haltijoiden asettamia sääntöjä ja rajoituksia noudatetaan. Valvonnalla vähennetään luvaton kalastusta, kasvatetaan sekä paikallisia että valtion lupatulokertymiä sekä opastetaan kalastajia kalastuslainsäädäntöön liittyvissä asioissa. Lisäksi valvonnan yhteydessä kerätään tietoa kalastuksen tyypillisistä piirteistä, kuten käytetyistä pyyntimuodoista tai pyyntipaineesta eri alueilla.

Kalatalousalueella tapahtuva valvonta koostuu pääasiassa kalatalousalueen valtuuttamien valvojien tekemästä valvonnasta tai mahdollisuuksien mukaan myös ostopalveluna hankituista valvontaistuksista. Valvonnan tulee keskittyä erityisesti suosituimpiin pyyntisesonkeihin ja -kohteisiin. Valvottaessa kalastusoikeuden haltijan asettamia kalastusta koskevia sääntöjä ja määräyksiä, tulee ohjeistus valvontaan ja mahdollisista havaituista rikkeistä aiheutuviin jatkotoimenpiteisiin saada kalastusoikeuden haltijalta. Myös kalastusoikeuden haltijatahot (esim. Parkanon Urheilukalastajat ry) voivat valtuuttaa valvojia toimimaan hallinnoimillaan vesialueilla, jolloin ohjeistus valvontaan tulee kalastusoikeuden haltijan taholta.

Valvonnan kohteet ja toteutustapa otetaan vuosittain käsittelyyn toimintasuunnitelman yhteydessä. Kalatalousalueen valtuuttamat valvojat edellytetään vuosittain raportoimaan suorittamastaan valvonnasta ja valvonnan tuloksista kalatalousalueen hallitukselle.

Toimenpiteet:

- Kalatalousalue pyrkii löytämään alueeltaan vähintään viisi aktiivista henkilöä, jotka suorittavat kalastuksenvalvojan kokeen hyväksytysti ja jotka kalatalousalue valtuuttaa toimimaan valvojina alueellaan vuodesta 2022 alkaen. Valvontaa suoritetaan pääosin pareittain kahden valvojan muodostamana työparina turvallisuus- ja oikeusturvanäkökulmat huomioiden.

- Kalatalousalue vastaa näiden valtuuttamiensa koko alueella toimivien henkilöiden kouluttautumisen ja tietotaidon ylläpidon kuluista sekä tarvittavista materiaalihankinnoista (viestimerkit, asusteet, lomakkeet) valvontaan liittyen. Tarvittaessa otetaan käyttöön myös sähköinen valvontatyökalu valvonnan raportoinnin tehostamiseksi.
- Kalatalousalue hakee ely-keskukselta avustuksia kalastuksenvalvonnan kuluihin.

7. Vaelluskalojen ja biologisen monimuotoisuuden huomioon ottaminen toimenpiteissä

Kaloilla ei ole tällä hetkellä vaellusyhteyttä alapuolisen Kyrösjärven kalatalousalueen ja Kihniön-Parkanon kalatalousalueen vesien välillä, koska Leppäskosken Sähkö Oy:n Leppäskosken voimalaitos estää kalojen kulun Poltinjoessa ja Kukkurakosken voimalaitos Vääräjoessa. Molemmat voimalaitokset sijoittuvat edellä mainittujen kalatalousalueiden rajalle. Näiden voimalaitosten, kuin myös Viinikanjoen Käenkosken voimalaitoksen, ohittamiseksi on laadittu kalatieselvitys vuonna 2012 (Pirkanmaan vesienhoidon toimenpidesuunnitelma 2016-2021). Kalatalousviranomaisten tulisi pyrkiä mahdollisuuksien mukaan edistämään kyseisten voimalaitosten ohittamista kalatierakenteilla ja siten mahdollistamaan taimenen vaellusyhteys Kyrösjärven ja sen yläpuolisten Ikaalisten reitin järviältaiden välillä.

Aiemmin mainittujen pienvirtavesien kunnostustoimien sekä istutuskäytäntöjen suunnitelmallisuuden lisäksi taimenkantojen tilan edistämiseksi otettavien dna-määritysten avulla pyritään saamaan hyvä kokonaiskuva toimialueen taimenkantojen perimästä ja alkuperästä. Dna-näytteitä otetaan sähkökoekalastusten yhteydessä saaduista taimenista.

8. Raputalous

Tavoitteet: Rapukantojen hoidon tavoitteena on mahdollistaa kestävä ja valvottu ravustustoiminta muutamissa toimialueen pienvesissä luomalla niihin siirtoistutuksin pyynnin kestävä rapukanta suunnittelukauden loppuun mennessä. Tavoitteena on lisäksi varmistaa toimialueen vesistöissä tehtyjen täplärapuhavaintojen paikkansa pitävyys sekä täplärapujen mahdollinen levinneisyys ja runsaus kyseisissä kohteissa. Pyritään lisäksi ehkäisemään uusien esiintymien syntyminen tiedottamalla täplärapujen haitallisuudesta ja niiden istutusten lainvastaisuudesta.

Jokirapu on nykyään erittäin uhanalaiseksi luokiteltava eteläisessä Suomessa ja jokirapukannat ovat viime vuosikymmenien aikana taantuneet merkittävästi tai hävinneet täysin myös monista toimialueen vesistöistä. Sen myötä myös ravustuksesta on tullut enää satunnaisten kokeilijoiden harjoittama pyyntimuoto.

Kansallisen rapustrategian (2019–2022) mukaan Kihniön-Parkanon kalatalousalueen pinta-alaltaan alle 500 hehtaarin latvajärvet kuuluvat jokiravun hoitoalueeseen. Jokirapuja kuitenkin esiintyy vielä jonkin verran kalatalousalueen pienvesissä. Kaikista kohteista ei haluta yleensä kertoa julkisesti, jonka vuoksi ne ovat yleensä vain harvojen tiedossa. Kihniön kalastusalue on pyrkinyt viime vuosina elvyttämään Kihniössä sijaitsevien Kyrönjoen latvavesistöjen rapukantoja siirtoistutuksin. Koeravustusten perusteella tulokset ovat olleet myönteisiä, mutta vaativat vielä jatkoseurantaa tilanteen kehittymisen varmistamiseksi. Vastaavissa

vedenlaadultaan suotuisissa ja kovapohjaisissa pienissä latvavesissä jokirapujen elvytystoimenpiteitä voidaan toteuttaa muuallakin.

Täplärapuesiintymistä on havaintoja ainakin Aurejärveltä, Riuttasjärveltä ja Parkanonjärveltä. Täplärapu luokitellaan nykyään haitalliseksi vieraslajiksi ja sen istuttaminen on ehdottoman kiellettyä kaikkiin vesistöihin. Täpläravut kantavat yleensä rapuruttoa hävittäen jokiravun ennen pitkää alueelta lopullisesti ja ehkäisten jokirapukannan elvytystoimet alueella. Täplärapukantaa voidaan kuitenkin pyytää niissä vesissä, joissa sitä esiintyy. Tehokkaalla ravustuksella kannan leviämistä voidaan estää ja tietyissä tapauksissa pyrkiä hävittämään se kokonaan. Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) määrittelee, että alueen omistajan on huolehdittava kohtuullisista toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi, jos haitallisen vieraslajin esiintymästä tai sen leviämisestä voi aiheutua merkittävää vahinkoa mm. luonnon monimuotoisuudelle.

Toimenpiteet:

- Kalatalousalue ja osakaskunnat pyrkivät yhteistyöllä määrittämään jokirapujen siirtoistutuksiin soveltuvat pienet latvavesistöt, joihin jokirapujen siirtoistutuksia voidaan toteuttaa. Ennen istutuksia varmistutaan, ettei vesistössä esiinny rapuruttoa kantavia rapuja. Siirtoistutuksiin haetaan ely-keskuksen lupa.
- Kalatalousalue seuraa Kihniön alueen vesistöihin jo aiemmin toteutettujen jokirapujen siirtoistutusten onnistuneisuutta ja jokirapukannan kehitystä koeravustuksin.
- Selvitetään epävarmojen ja mahdollisten uusien täplärapuhavaintojen paikkansa pitävyys ja esiintymisalue koeravustuksin.
- Valistetaan ravustajia ja kalastajia täplärapuistutusten luvattomuudesta ja haitallisuudesta esim. osakaskuntien kokousten yhteydessä

9. Kalastuksenhoitomaksuina kerättävien varojen omistajakorvauksiin käytettävän osuuden jakaminen

Tavoite: Kalatalousalue jakaa vuosittain yleiskalastusoikeuksien käytöstä ja kalastusopastominnasta kertyvät korvausvarat toimialueensa vesialueiden omistajille.

Kalastuslain 82§:n mukaisesti osa kalastonhoitomaksuvaroista käytetään kalavesien yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen sekä kalastusopastomintaan perustuvasta käytöstä vesialueiden omistajille maksettaviin korvauksiin.

Korvausten jaossa voidaan antaa eri vesialueille havaitun kalastuspaineen mukaisia erilaisia painokertoimia. Kihniön-Parkanon kalatalousalueelle kohdistuvat omistajakorvaukset jaetaan kuitenkin suoraan vesialueiden pinta-aloihin perustuen, koska riittävän tiedon puuttuessa todellisen kalastuspaineen jakautumisen määrittely eri vesistöjen kesken on vaikeaa.

Mikäli tulevaisuudessa kertyvän seurantatiedon avulla nähdään kalastuspaineen arviointi mahdolliseksi, kalastusrasitusta kuvaavien kertoimien käyttöä voidaan harkita käyttöön otettavaksi kalatalousalueen yleisen kokouksen päätöksellä. Niille alueille, joilla yleiskalastusoikeudet eivät ole voimassa (esim. vaelluskalavesistöjen koski- ja virta-alueet), korvauksia ei jaeta. Korvausten jaossa käytettävät vesialueiden pinta-alat saadaan kalatalousalueille tarkoitetusta sähköisestä KALPA-järjestelmästä.

Kalastuslain 84 §:n mukaisesti tietojenantovelvollisuus on vesialueen omistajilla. Omistajien tulee siten itse ilmoittaa kalatalousalueelle osakaskunnan tai yksityisomistuksessa olevan vesialueen nimi, osoite, kiinteistötunnus ja tilinumero sekä mahdolliset muutokset näissä tiedoissa. Korvaus vanhentuu kolmen vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona korvausta koskeva kalatalousalueen päätös on tehty. Vanhentuneet korvaukset siirtyvät kalatalousalueen käytettäväksi kalastuslain 82 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin.

Toimenpiteet:
Kalatalousalueen toiminnanjohtaja ja hallitus valmistelevat vuosittain jakohdotuksen kalatalousalueen yleiselle kokoukselle, joka päättää esityksen hyväksymisestä ja rahojen tilitysaikataulusta.

10. Alueellinen edunvalvonta

Tavoite: Kalatalousalue on aktiivinen kalatalousedun valvoja ja tunnettu asiantuntijataho toimialueellaan.

Kihniön-Parkanon kalatalousalue seuraa aktiivisesti toimialueellaan toteutettavia hankkeita, joiden toteutuksella voi olla mahdollisia vaikutuksia vesistöjen ja niiden kalakantojen tilaan ja lausuu niistä tarvittaessa. Myös toimialueella toteutettavien kalataloustarkkailuohjelmien sisältöön otetaan tarvittaessa kantaa. Kalatalousalue nimeää edustajansa edustamaan sitä erilaisiin tarpeellisiksi katsottuihin kokoonpanoihin, joiden katsotaan olevan merkittäviä kalatalouden alueellisen edunvalvonnan kannalta. Näitä ovat mm. alueellinen kalatalouden yhteistyöryhmä, mahdolliset toimialueella toimivat vesiensuojeluyhdistysten ym. tahojen yhteistyöryhmät. Kalatalousalue pyrkii myös edistämään toimialueelle kohdistuvien kalatalousmaksuvarojen käyttöä hyödyllisiin käyttötarkoituksiin yhteistyössä vesialueiden omistajien kanssa.

Toimenpiteet:
- Seurataan ja otetaan kantaa kalatalousalueella tapahtuviin veden laatuun, kalastukseen ja kalatalouteen vaikuttaviin hankkeisiin. - Toimitaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa vesistöjen tilan edistämiseksi ja pyritään tuomaan kalatalousalueen roolia esiin alueensa kalatalouden asiantuntijatahona mm. osallistumalla toimialueen alueella toimiviin yhteistyöryhmiin yms.

11. Suunnitelma viestinnästä

Tavoitteet: *Kalastusta, kalastuslupia ja toimialueen kalavesien tilaa ja hoitoa koskevaa tiedotusta tehostetaan kokonaisvaltaisesti. Keskeisin toimialueen kalastusta, kalavesiä ja jäsenyhteisöjä koskeva tieto löytyy ajantasaisesti ja kootusti kalatalousalueen kotisivuilta. Myös ajankohtaisten asioiden nopeaa tiedotusta tehostetaan.*

Kalatalousalueen tiedottaminen keskittyy alueen kotisivuille (www.kihnionparkanonkalatalousalue.fi). Sivuille lisätään tietoa tarpeen mukaan. Sivuille tiedotetaan ainakin seuraavista asioista:

- 1) Kalatalousalueen kokoukset (kokouskutsut ja pöytäkirjat)
- 2) Käyttö- ja hoitosuunnitelma
- 3) Kalataloustarkkailuraportit sekä muut tutkimusraportit toimialueen vesistöistä
- 4) Osakaskuntien yhteystiedot
- 5) Kalastuslupien myyntipaikat
- 6) Veneenlaskupaikat

Kotisivujen lisäksi tiedotuksen tehostamiseksi kalatalousalue avaa oman sosiaalisen median kanavan Facebookiin. Alueen vuosikokouksista tiedotetaan suoraan sähköpostilla tai kirjeellä niitä jäseniä, joiden osoite on tiedossa. Yleisistä kokouksista tiedotetaan myös kotisivujen kautta.

Osakaskuntien ja muiden kalastusoikeuden haltijoiden tulee huolehtia siitä, että heidän luvillaan tapahtuvaa kalastusta koskevat ehdot ja rajoitukset ovat vaivattomasti luvan lunastajan saatavissa vähintään luvan lunastamisen yhteydessä. Tämä voi tapahtua mm. luvanmyynnin yhteydessä saatavan tiedotteen tai osakaskunnan www-sivun tai sosiaalisen median kanavan kautta. Sähköiseen luvanmyyntiin siirtyminen helpottaa lupaehtoihin liittyvää tiedotusta, koska tiedot ovat tarkistettavissa aina verkkokaupasta.

Kalatalousalueen yleinen kokous toimii samalla jäsenistön koulutustilaisuutena. Sääntömääräisten asioiden lisäksi vuosikokouksissa tuodaan esille ajankohtaisia kalavesiin tai lainsäädäntöön liittyvää asiaa ulkopuolisen luennoitsijan toimesta.

Toimenpiteet:

- Kehitetään ja täydennetään kalatalousalueen www-sivustoa aktiivisesti.
- Pyritään kouluttamaan kokousosallistujia kalatalousalueen vuosikokousten yhteydessä pyytämällä paikalle kalatalousalan henkilöitä kertomaan jostain ajankohtaisesta aiheesta.
- Laaditaan tarvittaessa mediatiedotteita ajankohtaisista kalatalousalueen vesistöihin sijoittuvista asioista, kutsutaan toimittajia mukaan tutustumaan kalastusasioihin.
- Kalatalousalueen hallitus viestii ja jakaa tietoa kentälle aktiivisesti kalatalousalueen toiminnasta.
- Avataan kalatalousalueelle sosiaalisen median tili, jossa tuodaan esiin kalatalousalueen ja osakaskuntien toimintaa sekä jaetaan muiden tahojen julkaisemia julkaisuja vesistöihin liittyen.
- Suosituimmille veneenlaskupaikoille toteutetaan paikallistietoa sisältävät opastaulut.

12. Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpano, vaikuttavuuden arviointi ja päivitys

Tavoite: Käyttö- ja hoitosuunnitelma on säännöllisessä käytössä oleva pitkän aikavälin tavoitteellinen toimintasuunnitelma, joka ohjaa kalatalousalueen ja sen jäsenten toimintaa kohti kalavesien hoidossa tärkeiksi nähtyjä tavoitteita. Suunnittelukaudelle 2022-2031 asetetut tavoitteet on saavutettu kyseisen suunnittelukauden päättyessä ja niiden pohjalta hahmotelma uusista tavoitteista on olemassa.

Kalatalousalue ja sen jäsenistö vastaavat suunnitelman toteuttamisesta. Kalatalousalueen osalta toimenpiteiden toteutuksesta huolehtivat toiminnanjohtaja ja hallitus. Käyttö- ja hoitosuunnitelmasta poimitaan tavoitteita ja toimenpiteitä kullekin toimintavuodelle, oli kyseessä sitten osakaskunnan tai kalatalousalueen toimintasuunnitelma. Vaikuttavuutta arvioidaan kalatalousalueen vuotuisissa toimintakertomuksissa.

On todennäköistä, että kalatalousalue toteuttaa pitkän suunnitelmakauden aikana myös muita tarpeelliseksi nähtyjä hankkeita, joita ei tässä yhteydessä ole osattu huomioida, mutta jotka omalta osaltaan edistävät suunnitelman tavoitteiden toteutumista

Kalatalousalueen toteuttamat selvitykset toimivat kalakanta- ja kalastustiedon tärkeimpänä lähteenä. Seurantatiedon perusteella kalastuksensääntelyyn ja muihin suosituksiin voidaan tehdä ehdotuksia jo tämän käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaolokauden aikana. Mikäli muutoksia suunnitelmaan halutaan tehdä, ne vahvistetaan kalatalousalueen yleiskokouksessa ja tämän jälkeen saatetaan ely-keskuksen hyväksyttäväksi.

Suunnitelmakauden lopussa tehdään loppuarvio suunnitelman toteutumisesta. Arvion pohjalta käynnistetään uuden suunnitelman valmistelu. Siinä yhteydessä käytettävissä on tämän suunnitelmakauden aikana tuotettua tietoa alueen kalakannoista ja kalastuksesta.

Toimenpiteet ja suositukset:

- Käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain. Toimenpiteiden vaikuttavuuden seurannassa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös alueella tehtävien velvoitetarkkailuiden ja muiden tahojen tuottamia tuloksia.
- Suunnitelman tavoitteiden toteutumista tarkastellaan suunnittelukauden puolivälissä kalatalousalueen yleisessä kokouksessa esiteltävällä yhteenvedolla vuonna 2026.
- Uuden käyttö- ja hoitosuunnitelman valmistelu aloitetaan viimeistään vuotta ennen nykyisen suunnitelman voimassaolon päättymistä.

13. Tiivistelmä

Toimenpide	Aikataulu	Toteuttaja	Tulosten arviointitapa	Lisätietoja
Kalastusta ja kalakantoja koskevat seurantatoimenpiteet				
Kuhakantojen kasvuselvitys merkittävimpien kuhajärvien osalta	2022-2023	kalatalousalue, kalastuskunnat	asiantuntija-arviona	näytekalojen pyynti kalastuskuntien toimesta
Aurejärven ja Nerkoonjärven muikkukantojen ikä- ja kokorakenteen selvitys	2023	kalatalousalue, kalastuskunnat		näytekalojen pyynti kalastuskuntien toimesta
Siikakantojen kasvuselvitys	2024	kalatalousalue, kalastuskunnat	asiantuntija-arviona	näytekalojen pyynti kalastuskuntien toimesta
Verkkokoekalastukset, sähkökoekalastukset ja koenuottaukset	tarvittaessa	konsultit, ostopalvelu	asiantuntija-arviona	kalaston rakenteen selvittämiseksi
Kalojen elohopeapitoisuusselvitykset		kalatalousalue, konsultit	asiantuntija-arviona	erityisesti kuha ja ahven
Kalastuksen kehittämistoimenpiteet				
Vesille pääsyn helpottaminen, veneenlaskupaikkojen kohentaminen	jatkuva	kalastuskunnat, kalatalousalue	toteutettujen kohteiden lukumäärä	
Kalastuslupien saatavuuden helpottaminen ja lupiin liittyvän tiedotuksen parantaminen	2022-2024	kalastuskunnat, sähköisen lupamyynnin palveluntarjoajat	sähköiseen luvanmyyntiin siirtyneiden tahojen lukumäärä	kalatalousalue avustaa toteutuksessa ja tiedotuksessa
Koululaisten kalastuspäivän tapahtuma	vuosittain	kalatalousalue, kalastuskunnat, koulut	osallistujamäärä	
Kalastustapahtumat kalastusharrastuksen edistämiseksi	mahdollisuuksien mukaan	Kalatalousalue, kalastuskunnat	järjestettyjen tapahtumien ja niihin osallistuneiden määrä	pilkki- tai viehekalastuksen liittyvät tapahtumat
Yhtenäislupa-alueen laajentaminen Aurejärvellä koko järveä koskevaksi sekä yhtenäislupa-alueen perustaminen Parkanonjärvelle	2024 alusta lähtien	kalastuskunnat		
Kalastuksensäätelyn toimenpiteet				
Kalastuksensäätelyn ja rajoituspäätösten tarpeellisuuden tarkistaminen	2026	kalatalousalue, kalastuskunnat, ely-keskus		toteutetaan tarvittaessa tutkimustuloksien perustuen
Yhteistoiminnan kehittämistoimenpiteet				
Osakaskuntien järjestäytyminen ja yhdistyminen suuremmiksi hallinnollisiksi yksiköiksi	jatkuva	osakaskunnat, kalatalousalue, maanmittauslaitos	yhdistyneiden osakaskuntien lukumäärä	

Toimenpide	Aikataulu	Toteuttaja	Tulosten arviointitapa	Lisätietoja
Raputalouden toimenpiteet				
Latvajärvien jokirapukantojen elvytys	mahdollisuuksien mukaan	kalatalousalue, kalastuskunnat	koeravustuksiin ja sumpputuksiin perustuvat seurantatulokset	
Täplärapuhavaintojen varmistus ja mahdollinen poistopyynti	tarpeen mukaan	kalastuskunnat, kalatalousalue, konsultit		
Vaelluskaloihin kohdistuvat toimenpiteet				
Virtavesien kunnostustoimenpiteet, pienpoikasisutukset, dna-selvitykset	jatkuva, rahoituksen salliessa	kalastuskunnat, kalatalousalue konsultit	koekalastustulosten kautta sekä asiantuntija-arviona	
Kalastuksenvalvonnan toimenpiteet				
Kalastuksenvalvonta	valvojien koulutus ja valtuutukset 2022, valvontatyö jatkuvaa	kalatalousalue. kalastuksenvalvojat	valvontapäivät ja -tapahtumat	
Viestinnän toimenpiteet				
Kalatalousalueen kotisivujen päivitys ja tiedon lisääminen	jatkuva	kalatalousalue		
Kalatalousalueen facebook-sivujen perustaminen	2022	kalatalousalue		
Koulutuksen lisääminen kalatalousalueen jäsenille	vuosittain vuosikokouksen yhteydessä	kalatalousalue		vierailevat esitelmöitsijät kokouksissa
Edunvalvonnan toimenpiteet				
Muistutusten laatiminen ympäristölupahankkeisiin liittyen	tarpeen mukaan	kalatalousalue		
Osallistuminen yhteistyöryhmiin alueensa asiantuntijana	tarpeen mukaan	kalatalousalue		

14. Liitteet

Alaja, H. 2019. Kuivasjärven ja Kankarinjärven alueen turvetuotannon kalataloudellinen yhteistarkkailu vuonna 2018. Eurofins Ahma Oy. Projekti 90605 /2019.

Alaja, H. & Leppänen, A. 2018. Nerכוןjärven ja Aurejärven alueen turvetuotannon kalataloudellinen yhteistarkkailu 2016-2017. Eurofins ab Labs Oy. Tutkimusraportti 143 / 2018.

Kolari, I. 2021. Kyrösjärven kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2022-2031. Pirkanmaan kalatalouskeskuksen tiedonantoja nro 70.

Kosunen, N. & Mikkola, I. 2017. Selvitys Suomen alle 5 mw vesivoimalaitosten sekä niihin välittömästi liittyvien säännöstelyhankkeiden vesilain mukaisten lupien kalatalousvelvoitteista. Linnunmaa Oy.

Mustonen, T., Raassina, J., Tossavainen, T. & Mustonen, K. 2021. Jarvanjoen (Kuivasjoen) vesiensuojelusuunnitelma 1: Suojelutarpeiden kartoitus. Osuuskunta Lumimuutos.

Pirkanmaan ely-keskus. 2016. Vesien tila hyväksi yhdessä. Pirkanmaan vesienhoidon toimenpidesuunnitelma 2016-2021. Raportteja 29/2016.

Westermarck, A. 2019. Parkanonjärven kalataloudellinen tarkkailu vuonna 2018. KVVY Tutkimus Oy. Tutkimusraportti nro 1231/19.

www.ikaalistenreitti.com/toimintaohjelma/

Istutusrekisterin tiedot vuosilta 2000-2021